

Pedagogika oparta na dramie. Wybrane ćwiczenia

Wprowadzenie: Drama-Based Pedagogy i twórcza nauka, czyli nowa droga w edukacji

Katie Dawson (prof. nadzw. Uniwersytet Teksasński w Austin)

Uznaje się, że kluczowym celem edukacji XXI wieku jest przygotowanie uczniów i uczennic do pracy, która jeszcze nie istnieje. W przyszłości mają oni i one wykorzystywać technologie, których jeszcze nie wynaleziono, aby rozwiązywać problemy, których jeszcze nie zdiagnozowano. Jak przygotować młodych ludzi do osiągania sukcesów w nowej gospodarce „opartej na wiedzy”?

Dla wielu osób zajmujących się edukacją odpowiedzią jest zwiększenie nacisku na podstawowe umiejętności komunikacji, krytycznego myślenia, współpracy i kreatywności. Wyobraźmy sobie jednak twórczą klasę, w której osoby uczące się aktywnie i na wiele sposobów angażują się w naukę. Pracują wspólnie nad rozwiązywaniem problemów oraz łączą swoją wiedzę z nowymi koncepcjami, by lepiej zrozumieć dane zagadnienie. Odkrywają i lepiej zapamiętują, ponieważ odnoszą nową wiedzę do przykładów z życia codziennego.

Od dwudziestu lat Uniwersytet Teksasński w Austin realizuje program „Drama for Schools”, który wspiera lokalne i ponadlokalne systemy edukacji na całym świecie. Program umożliwia formowanie twórczych klas, w których stymuluje się kreatywność, a uczniowie i uczennice sięgają po sztukę i uczą się w twórczy sposób.

Drama-Based Pedagogy – jako oparte na sztuce podejście do nauczania i uczenia się – działa, ponieważ odwołuje się do poznawczych, społecznych i instruktażowych uwarunkowań skutecznego uczenia się. Liczne badania pokazują, że uczniowie i uczennice aktywnie uczestniczący w działaniach związanych ze sztuką rozwijają i poprawiają:

- krytyczne i twórcze myślenie oraz umiejętność rozwiązywania problemów;
- wyniki w nauce mierzone standardowymi testami, wskaźnikami zdawalności i liczbą przyjęć na wyższe uczelnie;

- zaangażowanie i motywację, które przekładają się na lepszą frekwencję, zachowanie i podnoszenie aspiracji edukacyjnych;
- znajomość kultury i poczucie więzi z dziedzictwem kulturowym;
- kompetencje osobiste i społeczne, w tym poczucie sprawczości, pewności siebie i empatii.

Jako społeczeństwo mamy obowiązek rozwijać się i adaptować do zmian w coraz bardziej złożonym świecie. Musimy wyposażyć młodych ludzi w umiejętności, które pozwolą im w pełni zrealizować ich potencjał w pracy i życiu prywatnym. Moją największą nadzieją jako matki jest to, że moje dzieci będą szczęśliwe i spełnione w świecie, który dopiero się tworzy, jakkolwiek on będzie.

Katie Dawson – wykorzystuje sztukę do zwiększania równości, dostępu i poczucia przynależności w edukacji. Jest profesorą nadzwyczajną na Uniwersytecie Tekszańskim w Austin i kieruje programem MFA w zakresie dramatu i teatru dla młodzieży i społeczności. Zdobyła wiele uniwersyteckich i krajowych nagród za swoje badania i praktykę dydaktyczną. Współpracuje z ambasadami Stanów Zjednoczonych w krajach Europy Wschodniej w celu poprawy krytycznego i kreatywnego myślenia w edukacji. Prowadzi również projekty badawcze na Tajwanie i w Australii. Odbyła dwuletnią wizytę na Uniwersytecie Południowej Australii, gdzie badała innowacje pedagogiczne. Autorka nagradzanych książek: „The Reflexive Teaching Artist” i „Drama-Based Pedagogy: Activating Learning Across the Curriculum”.

Ćwiczenia

Eksplodujący Atom/Sociometria

Źródło: Jonathon Sullivan

Liczba graczy: 3+

Przestrzeń: Duży, otwarty obszar, na którym grupa może stać i rozchodzić się w różnych kierunkach.

Materiały: Brak

Co to jest i dlaczego warto to stosować?

Eksplodujący Atom to strategia, w której uczestnicy czki wyrażają swoją opinię na jakiś temat zajmując miejsce w przestrzeni wyobrażonej jako pole okręgu, od centrum aż po jego brzegi. Podobnie jak w przypadku głosowania nogami, strategia ta pozwala osobom zapoznać się z różnymi opiniami w klasie, jednocześnie wyrażając własne zdanie.

Wskazówki:

Przed ćwiczeniem przygotuj serię stwierdzeń na jakiś ważny, budzący emocje temat, np.: „W Polsce wszyscy są równi”.

Cała grupa staje w dużej, otwartej przestrzeni w kręgu.

Wyjaśnij, że za chwilę odczytasz pewne stwierdzenie. Jeśli osoba uczestnicząca zgadza się z tym stwierdzeniem, powinna podejść jak najbliżej środka koła. (Pomocne może być modelowanie tego działania). Jeśli nie zgadza się z oświadczeniem, powinna stanąć jak najdalej od środka w ramach ustalonej granicy. (Pomocne może być modelowanie tego działania). Możesz pokazać, gdzie przebiega kontinuum między „zgadzam się” i „nie zgadzam się” dla wybranej osoby.

Refleksja:

- Co zauważyliście?
- Czego dowiedzieliśmy się o grupie dzięki temu ćwiczeniu? Gdzie najbardziej się zgadzamy? Dlaczego?
- W jaki sposób wnioski z ustawień grupy mogą sprawić, że będziemy myśleć inaczej na jakiś temat albo, że więcej zrozumiemy na temat, jaki próbujemy zgłębić?

Uwagi dodatkowe:

- Pamiętaj, że chodzi o Twoją opinię. Nie ma dobrej lub złej odpowiedzi na te stwierdzenia.

- *Pamiętaj, aby szanować opinie i stanowiska innych osób.*
- *Posłuchajmy najpierw, gdzie stoi największa grupa, czy ktoś chciałby podzielić się tym, dlaczego stoi tam, gdzie stoi? (Zawsze upewnij się, że najmniejsza grupa ma ostatnie słowo).*
- *Nikt nie musi mówić. Osoby mogą powiedzieć „pas” lub „to już zostało powiedziane”.*

Możliwe warianty/zastosowania:

- Umieść butelkę z wodą (lub inny przedmiot) w środku koła, aby uczestnicy_czki mogli_ty zobaczyć, gdzie znajduje się „zgoda” lub powiązać tytuł gry (***Eksplodujący atom***) z silnym przyciąganiem elektronów w jądrze „zgoda” i słabym przyciąganiem elektronów na krawędzi atomu „niezgoda”.
- Po każdej dyskusji pozwól uczestnikom_czkom ponownie ocenić swoje miejsce i przenieść się, jeśli zechcą.

Bicie serca

Źródło: Julie Pearl

Liczba graczy: 5+

Przestrzeń: Miejsce na koło

Materiały: Duża piłka i inne zwykłe przedmioty, które można podawać na różne sposoby (patrz wskazówki).

Co to jest i dlaczego warto tego używać?

Bicie serca zachęca uczniów_czennice do współpracy w celu utrzymania stałego rytmu piłki - bicia serca - gdy jest ona przekazywana po okręgu w jednym kierunku, przy jednoczesnym przekazywaniu innych obiektów na różne sposoby i w różnych kierunkach. To ćwiczenie wymaga od uczniów_czennic strategii i wielozadaniowości, przy jednoczesnym skupieniu się na jednym wspólnym celu (utrzymaniu bicia serca).

Wskazówki:

Zbierz kilka przedmiotów, w tym piłkę do zabawy, którą łatwo złapać. Dodatkowe przedmioty mogą obejmować drugą piłkę wykonaną z miękkiego materiału, bardzo długi szalik, większą pustą puszkę, laskę lub wysoki kij, kapelusz, torbę ze sztywnym okrągłym uchwytem, okulary itp.

Poproś graczy_czki, aby stanęli_ły w kole.

Podnieś piłkę do zabawy i wyjaśnij, że jest to piłka wyznaczająca bicie serca. Celem grupy jest podawanie piłki w stałym, spójnym rytmie wokół koła w jednym kierunku. Dźwięk łapanej piłki powinien przypominać bicie serca. Nie powinno być żadnych rozmów. Grupa podaje piłkę w jednym kierunku, aż zostanie ustalony stały rytm. Następnie wprowadź do gry nowy przedmiot, który jest przekazywany od osoby do osoby w kierunku przeciwnym do koła niż piłka (patrz **Możliwe warianty/zastosowania**).

Pozwól grupie zapoznać się z przekazywaniem nowego przedmiotu. Wyjaśnij, że chociaż nowy obiekt jest ważny, **NAJWAŻNIEJSZYM** aspektem gry jest bicie serca piłki; inne obiekty mogą się zatrzymywać i uruchamiać.

Następnie uruchom piłkę i nowy obiekt w tym samym czasie, aż grupa będzie w stanie przejść przez oba obiekty z powodzeniem. Następnie dodawaj nowe obiekty do gry pojedynczo. Przydatne jest zmienianie kierunków dla każdego nowego obiektu (np. jeśli piłka z sercem porusza się zgodnie z ruchem wskazówek zegara, następny dodawany obiekt porusza się przeciwnie do ruchu wskazówek zegara). Priorytetem numer jeden jest zawsze podawanie piłki wyznaczającej bicie serca.

Refleksja:

- W skali od 1 do 10, gdzie 10 oznacza bardzo duży sukces, a 1 oznacza, że musimy jeszcze trochę popracować, jak duży był nasz sukces?
- Co było łatwe? Co było trudne? Dlaczego?
- Jakich strategii użyłeś_aś, aby upewnić się, że grupa odniosła sukces?
- W jaki sposób bicie serca w tej grze jest metaforą naszej wspólnej pracy?

Uwagi dodatkowe:

- Odniesz wnioski z tej strategii do innych obszarów życia! Użyj jej jako metafory, aby zbadać, w jaki sposób i dlaczego wykonujemy wiele zadań, ustalamy priorytety i koncentrujemy się.
- Pamiętaj, że Twoim najważniejszym celem jest utrzymanie rytmu serca.
- Każdy nowy element to kolejny problem do rozwiązania. Jak sprawić, by bicie serca nadal było priorytetem?

Możliwe warianty/zastosowania:

- Badaj i zmieniaj rodzaje dodawanych przedmiotów i sposób ich przekazywania. Np. puszka może być podawana lewą stopą w lewą stronę poprzez przesuwanie jej po ziemi; naszyjnik może być zakładany na szyję osoby po prawej stronie, duży trzonek miotły może być uderzany o ziemię dwa razy przed podaniem go osobie po lewej stronie, itp. Jeśli gra trwa przez dłuższy czas, zachęć uczniów do przynoszenia nowych przedmiotów.

Akwarelowe rozmowy

Źródło: Beth Link

Liczba graczy: 2+

Miejsce: Stoły z siedzeniami naprzeciwko siebie w parach (lub online za pomocą

Aggie.io lub Jamboard)

Materiały: Farba akwarelowa, pędzel, kubek z wodą, papier

Co to jest i dlaczego warto ją stosować?

Ta strategia wymaga od uczniów_czennic komunikowania się w nowy sposób – wizualnie. Rozpoczęcie roku od rozmów akwarelowych może być skutecznym sposobem na omówienie kultury klasowej i ustalenie oczekiwań dotyczących słuchania innych, refleksji nad ilością zajmowanej przestrzeni i współpracy.

Wskazówki:

Zaangażuj osoby uczestniczące w abstrakcyjną wizualną rozmowę na temat swojego nastroju przy użyciu kształtów, linii i kolorów. Zanim zaczną, zachęć ich do zastanowienia się, w jaki sposób mogą pokazać różne emocje za pomocą kolorów, linii i kształtów. Jaki kolor może reprezentować podekscytowanie? Jaka linia?

Każda para powinna otrzymać zestaw materiałów plastycznych, którymi mogą być kolorowe kredki, akwarele lub markery. Przed rozdaniem materiałów omów, w jaki sposób ta wizualna rozmowa będzie odzwierciedlać elementy dobrej rozmowy werbalnej. Podobnie jak w rozmowach werbalnych, niegrzeczne jest przerywanie komuś, dlatego też tylko jedna osoba maluje na raz, tak jak tylko jedna osoba mówiłaby na raz. Ponadto, podobnie jak w prawdziwych rozmowach, należy odnosić się do siebie nawzajem i wchodzić w interakcje ze swoimi rysunkami/malunkami.

Daj znać, by osoby malowały na tej samej stronie, dodając swoją wypowiedź wizualną do wypowiedzi drugiej osoby, upiększając i nakładając warstwy. Ponieważ nie ma gumki, trzeba zaakceptować wszystko, co umieścił_a partner_ka i znaleźć sposób, aby to rozwinąć. Ponieważ ćwiczymy naszą wizualną konwersację, powinno to być ćwiczenie w ciszy. Daj uczniom_czennicom 3-4 minuty na malowanie. Następnie pary mogą omówić lub powtórzyć ćwiczenie z nowym_a partnerem_rką.

Refleksja:

- *Jakie to uczucie prowadzić rozmowę wizualną?*
- *Co zostało zakomunikowane? Co zostało utracone w komunikacji? Czego się nauczyliśmy_łyśmy?*
- *Jak może się to odnosić do sposobu, w jaki komunikujemy się na zajęciach?*

Uwagi dodatkowe:

- *Bądź świadomy tego, ile miejsca zajmujesz. Jeśli wykonałeś wiele dużych znaków, rozważ namalowanie czegoś małego.*
- *Zastanów się, w jaki sposób Twoje znaki odnoszą się do znaków Twojego partnera_Twojej partnerki. Jak możesz powtórzyć, ulepszyć lub oprzeć się na ich liniach?*
- *Eksperymentuj z narzędziami. Jak uzyskać jaśniejszy odcień? Jak zmieniają się ślady w zależności od nacisku na pędzel?*

Możliwe warianty/zastosowania:

- Wykorzystaj różne materiały lub zrób to online.
- Zachęć uczniów do rozmowy na określony temat

Wielka gra o władzę

Źródło: Augusto Boal

Liczba graczy: 3+

Przestrzeń: Otwarta przestrzeń

Materiały: 3-5 krzeseł i butelka wody

Co to jest i dlaczego warto z tego korzystać?

Wielka Gra o Władzę to ćwiczenie, które inspirowało refleksję na temat władzy poprzez konstrukcję wizualnego obrazu wykonanego z przedmiotów codziennego użytku. Strategia ta bada związek między obserwacją a interpretacją poprzez sięgnięcie po schemat DAR (opisz, przeanalizuj, odnieś, po ang: Describe, Analyze, Relate).

Wskazówki:

Umieść zestaw czterech krzeseł (wszystkie takie same) w rzędzie, wraz z butelką wody przed siedzącą grupą. Poproś ochotnika_czkę o ułożenie 4 krzeseł i butelki z wodą w taki sposób, aby jedno krzesło miało większą moc niż wszystkie inne krzesła.

Wyjaśnij, że każdy z obiektów może zostać przesunięty w dowolnym kierunku lub umieszczony jeden na drugim, ale żaden z obiektów nie może zostać całkowicie usunięty z przestrzeni.

Usiądź na widowni i poczekaj, aż ochotnik_czka ułoży krzesła. Po ułożeniu krzeseł poproś ochotnika_czkę, aby wrócił_a na swoje miejsce i nie ujawniał_a swoich przemyśleń związanych z układem.

Następnie poproś grupę o zinterpretowanie lub „odczytanie” obrazu stworzonego przez krzesła i butelkę wody:

Opiszcie: Co widzicie? Opiszcie sposób ustawienia krzeseł.

Przeanalizujcie: Co reprezentuje to ustawienie, co przychodzi Wam na myśl? Dlaczego tak uważacie? Jaka jest inna interpretacja tego ustawienia? Które krzesło ma największą władzę? Dlaczego?

Odniescie: (nawiąż do treści przedmiotowych) Jeśli ten obraz przedstawia moment w historii / scenę z naszej książki / interakcję w naszej szkole ... co przedstawia ten obraz? Dlaczego? Co jeszcze mógłby przedstawiać?

Refleksja:

- Jak są niektóre z różnych sposobów przedstawiania władzy w tym ćwiczeniu?
- Co sprawia, że ktoś lub coś jest potężne?
- Kto lub co jest potężne w naszym świecie teraz/było potężne wtedy? Dlaczego?

Uwagi dodatkowe:

- *Pamiętaj, że możesz ustawić krzesła w dowolnej pozycji.*
- *Jak umieszczona jest butelka z wodą na obrazie? Zastanów się, co ona reprezentuje.*

Możliwe warianty/zastosowania:

- Jako ostatni krok, poproś ucznia_czennicę, aby umieścić_a i ustawił_a swoje ciało na obrazie, starając się odebrać władzę krzesła. Prowadzi to do odczytania ciała jako obrazu w relacji do obiektu.
- Poproś osoby uczestniczące o stworzenie konkretnego obrazu władzy w odpowiedzi na podpowiedź: Ułóż krzesła tak, aby reprezentowały argument autora z lektury. Lub ułóż krzesła tak, aby reprezentowały demokrację. W tej wersji osoba lub grupa tworząca obraz powinna dzielić się swoimi przemyśleniami po tym, jak reszta grupy zakończy nadawanie znaczenia, ponieważ pracowali nad stworzeniem konkretnej interpretacji.
- Czytanie/pisanie lub nauki społeczne: Użyj tej strategii, aby omówić typy lub systemy rządów, relacje między postaciami lub reprezentacje władzy w historii lub historii.

Wiersz wspólnotowy

Źródło: Nieznane

Liczba graczy: 4+

Przestrzeń: Otwarta przestrzeń

Materiały: Paski papieru, przybory do pisanie

Co to jest i dlaczego warto z tego korzystać?

Wiersz wspólnotowy zaprasza uczniów do łączenia umiejętności pisanie i ucieleśnianie poprzez współpracę. W wierszu wspólnotowym uczestnicy_czki łączą indywidualne odpowiedzi na piśmie w zbiorowy wiersz, który jest inscenizowany przy użyciu głosu i ciała jako środków do odkrywania tekstu pisanego.

Wskazówki:

Przedstaw strategię, wyjaśniając osobom uczestniczącym, że celem na dziś jest napisanie o konkretnym temacie i zbadanie poprzez tekst i przedstawienie, co ten temat oznacza dla nich indywidualnie i jako grupy.

Uczniowie_czennice zaczną od indywidualnego swobodnego pisanie przez 5-7 minut. Poinformuj uczniów, że swobodne pisanie może mieć dowolną formę (proza, tweet, wiersz) i że powinni pisać tak dużo, jak tylko mogą, nie martwiąc się zbytnio o pisownię, gramatykę lub formatowanie.

Głównym celem jest to, aby uczniowie_czennice byli_ły w stanie jasno zapisać swoje pomysły. Aby pomóc osobom zacząć, zaoferuj trzy otwarte podpowiedzi, które są zapisane na tablicy. Np.: Jesteśmy ..., Teraz jest czas na ..., Chcę zobaczyć Pozwól uczestnikom_czkom pisać. Po zakończeniu okresu swobodnego pisanie poproś uczniów_czniowie, aby wybrali jedną linijkę, którą chcieliby podzielić się z grupą. Poproś ich o zaznaczenie wybranego fragmenty.

Po tym, jak uczniowie_czniowie wybiorą fragment, którym chcieliby się podzielić, poproś ich, aby pomyśleli o gestach fizycznych: *Jak możesz użyć swojego ciała, aby aktywować te słowa?*

Przećwicz tę umiejętność z uczniami_czennicami, tworząc wspólnie fizyczny gest dla przykładowego zdania napisanego przez moderatora: *Myśląc o czasie, przestrzeni, relacjach, kształcie, kontraście, bezruchu/ruchu i/lub poziomach, jakich gestów mógłbym użyć, aby aktywować te słowa?*

Poproś uczniów_czennice o sugestie dotyczące gestów fizycznych, pamiętając o określeniu, jakie elementy fizyczności są wykorzystywane.

Po wspólnej pracy nad stworzeniem gestu zachęć uczniów_czennice do zastanowienia się nad gestem fizycznym dla zdania, które wybrali_ły.

Osoby uczestniczące powinny nadal myśleć o fizyczności i o tym, jak ich ciało może pomóc aktywować, uzupełnić lub stworzyć kontrast do ich zdania. Następnie podziel uczniów_czennice na 4-osobowe grupy.

Wyjaśnij uczniom_czennicom, że w swoich grupach połączą swoje linijki tekstu, aby stworzyć czterowiersz społecznościowy. Ich wiersz powinien zawierać coś (słowo lub frazę) z wiersza każdej osoby. Nie musi zawierać całego wiersza.

Po tym, jak uczniowie_czennice stworzą swoje czterowiersze, zachęć ich do włączenia gestów i fizyczności. Mogą użyć gestów fizycznych, które stworzyli wcześniej lub stworzyć nowe gesty ze swoją grupą.

Na koniec zaproś każdą grupę do podzielenia się swoim wierszem po kolei. Po każdym występie poproś widzów/widzki, aby podzielili_ły się z wykonawcami_czyniami słowami, obrazami lub pomysłami, które utkwiły im w pamięci.

Kontynuuj, aż każda grupa podzieli się swoimi przemyśleniami, w miarę możliwości tworząc powiązania między występami.

Refleksja:

- *Co zauważyłeś w sobie? Grupie? Jakie były różne sposoby przedstawienia tematu w wierszach społecznościowych?*
- *Jakie powiązania dostrzegłeś w wierszach? Jakie wybory pomogły nam zgłębić, wyrazić lub zrozumieć temat? Jakie były podobieństwa i/lub różnice między oryginalnymi przedstawieniami, które stworzyliśmy?*

Uwagi dodatkowe:

- *Zdecyduj, w jaki sposób chcesz połączyć i uporządkować wiersze. Pomyśl o intencjach i wpływie.*
- *Jak będziesz wypowiadać wersy na głos (cicho/głośno, solo/chóralnie itp.)?*
- *Jakie słowa, frazy, obrazy lub pomysły wyróżniają się w tym wykonaniu? Podzielmy się trzema pomysłami.*